

Van hoveniersbus naar fietskar

Een gesprek met Johanneke Heijting: een vrouwelijke ecologische hovenier op de fiets

Ecologisch hovenier Johanneke Heijting is actief in het Gelderse Nijmegen. Ze bedient hier haar klanten op de fiets. Dat is niet geheel haar eigen keus; ze nam het bedrijf inclusief fietskar over van haar broer. Maar een werkbus mist ze niet. 'Soms zit mijn fietskar écht vol, maar het trekt bij klanten wel de aandacht.'

Auteur: Willemijn van Iersel
Fotografie Karin Veenendaal

Kun je iets vertellen over je achtergrond en je ervaring?

'Ik ben op mijn 40ste pas begonnen met full-time tuinieren; daarvoor was het een hobby. Ik kom oorspronkelijk uit een heel andere hoek. Eigenlijk ben ik opgeleid tot actrice en woonde ik in Amsterdam, waar ik alleen een dakterras had. Op een gegeven moment wilde ik een time-out en kwam ik terecht in een woon-gemeenschap op een eiland bij Schotland. Hier verzorgde ik vrijwillig de groentetuin. Daarna heb ik dit soort werk op verschillende plaatsen in Schotland, Engeland en op de Canarische eilanden gedaan.'

Ik vond tuinieren zo leuk, dat ik in Engeland een studie ging volgen om een goede theoretische basis te leggen. Na een aantal jaren kreeg ik in Engeland mijn eerste betaalde werk. Mijn broer had ondertussen een eigen hoveniersbedrijf opgebouwd. In 2018 kwam ik terug naar Nederland; hij wilde toen stoppen met het bedrijf. Ik heb het toen helemaal blanco van hem overgenomen. Dat ik nu met een fiets en aanhanger werk, is helemaal zijn verdienste. Hij had de overgang van bus naar fietskar al gemaakt.

Voor mij was het de perfecte uitdaging op het juiste moment. Ik had net mijn Engelse tuindiploma op zak en tot dan toe alleen in loon-

6 min. leestijd

dienst gewerkt. Voor mij was het runnen van een eigen bedrijf helemaal nieuw. Gelukkig heeft mijn broer me daar goed bij geholpen. Maar ook de bedrijfsvoering zit me als gegoten.'

Nu we het toch over de fietskar hebben, wat is het voor eentje?

'Hij bestaat uit twee delen: de fiets en de aanhanger. Beide zijn op maat gemaakt. Het is een heel stevige, zware fiets – een soort tractor – die door het Amsterdamse WorkCycles is gemaakt. Voorop zit een kistje met ruimte voor twee batterijen van 36 volt. Verder zit er een vrij lange bagagedrager op en zit er een fietshaak voor de aanhanger aan. Op het kistje met de batterijen kun je trouwens ook nog van alles vervoeren. Mijn broer en ik zijn ongeveer even lang, dus ik kan er ook goed mee uit de voeten. Ik heb wel het stuur iets verlengd.' De fiets heeft voorwiel-aandrijving en de motor zit in de grote voornaaf.

'Mijn broer wist altijd precies hoeveel hij wilde meenemen en heeft daarop de aanhanger bedacht. De fietskar is echt groot: de bak zelf is zo'n 160 bij 60 cm, met haak erbij is hij 2,10 m lang. Er gaat ontzettend veel in. Een volle bepakkings ziet er bijvoorbeeld zo uit: een opvouw-

bare ladder (de Little Giant Ladder System van Wieneze) en een kleiner trapje, een spade, spivork, hark, grashark en een bezem. Verder twee takkenscharen, dan het Stihl-accugereedschap (meestal een kettingzaag, heggenschaar en een lange heggenschaar met telescoopsteel). En ten slotte een tas vol handgereedschap, emmers en bigbags om groot groenafval in te verzamelen. Dan zit hij echt vol, maar met een spanband kan daar altijd nog een bosmaaier of zo bovenop. Je valt wel op met een volgepakte fietskar. In die zin is het een prima visitekaartje als je milieubewuste klanten wilt trekken.'

Zou je niet liever met een bus of auto je werk doen?

'Nee, hoor. Ik ben van huis uit al gewend om alles met de fiets of het openbaar vervoer te doen. Mijn ouders hadden namelijk geen auto, dus voor mij is het heel gewoon. En je wordt ook steeds vindingrijker wat betreft het vervoer van je spullen. Af en toe, als ik bij een verre klant alleen klein onderhoud ga doen, laat ik zelfs mijn fietskar thuis. Dan heb ik grote fietstassen, zet ik nog iets voor op de fiets en bind ik ook nog een spa en een hark vast aan de fiets. Dan zie ik mezelf helemaal bezig op de manier zoals we

OP DE FIETS

dat vroeger thuis ook deden. We zochten altijd de grenzen op van wat je nog kunt doen en vervoeren met een fiets.'

'Het enige wat ik bij slecht weer weleens mis, is een droge plek voor de lunch. Daarvoor is een bus wel fijn. En als je veel snoeiafval hebt, ontkom je er niet aan om iemand met een busje in te huren. O ja, en ik huur af en toe een bus om naar de kwekerij te gaan. Ik ga meestal naar De Vlieren in Horssen. Dat is de enige in de omgeving van Nijmegen die onbespoten goed levert tegen een schappelijke prijs.'

Hoe groot is jouw werkgebied?

Of: wat kun je fietsend op een dag aan?

'Over het algemeen heb ik twee klanten op een dag. Mijn klanten zitten in en rondom Nijmegen, zeg maar van Malden in het zuiden tot Bommel in noorden. Soms heb ik ook dagen dat ik meerdere klanten af fiets. Hier wat halen, daar wat brengen en afmaken, ergens anders weer een praatje maken.'

Hoe ver kom je met 72 volt?

'Met een volle kar kan ik heen en weer van Nijmegen Centrum naar Bommel of Malden. Op één dag van Bommel naar Malden en terug gaat niet, tenzij je een extra batterij meeneemt. De batterijen moeten wel altijd boven het vriespunt blijven, dus die kunnen midwinter niet in een onverwarmde schuur liggen. Als de temperatuur onder het vriespunt is, merk je ook wel dat ze overdag veel sneller leeg zijn.'

Wat heeft je voorkeur: onderhoud of ontwerp en aanleg?

'Ik word vooral blij van de combinatie. Onderhoud doe je bijna het hele jaar door en is daarmee ook een *steady* inkomstenbron. Het is fysiek inspannend werk, maar mentaal heel ontspannend. Aanleg doe ik vooral in de rustigere periodes: augustus, december, januari, februari. Het is heel leuk om te doen, maar minder ontspannend dan onderhoud. Er komt veel meer bij kijken: de klantwens scherp krijgen, specifieke technische vraagstukken oplossen, zoals het afkoppelen van regenwater, de planning bewaken, bomen takelen, mensen aansturen. Ik zou niet alleen het een of alleen het ander willen doen.'

'Gelukkig heb ik een hechte kring van collega's om me heen. De meesten daarvan werken ook biologisch, ecologisch en duurzaam. Die kring is me zo in de schoot geworpen toen ik het bedrijf

Het is een beetje alsof je met een vrachtwagen op het fietspad rijdt. Je bent ook sneller dan de meeste fietsers. Daar moet je wel goed mee kunnen omgaan.

overnam. Het zijn mensen op wie ik altijd kan terugvallen. Mijn broer bijvoorbeeld is echt een zeer gewaardeerde vraagbaak. Hij heeft zoveel ervaring. Ik kan hem ook inhuren, want hij is op kleinere schaal weer voor zichzelf begonnen. Verder werk ik vaak samen met een jongen die vroeger voor mijn broer heeft gewerkt. Die is ook voor zichzelf begonnen. Hij doet meestal de bestrating en de hekwerken. Ik ben meer van het groen.'

Lag in Engeland je focus al op ecologisch tuinieren?

'Ik kwam daar meteen terecht op plaatsen waar biologisch helemaal vanzelfsprekend was. Die alternatieve woongemeenschappen waren 100 procent biologisch en alles was duurzaam. Ze waren er volledig op gericht. Ik heb dat eigenlijk vrij snel overgenomen. Het is wel zo dat je veel minder keuze hebt als je voor onbespoten tuinplanten kiest. Tijdens de opleiding dacht ik vooral vanuit kleuren en maakte ik de mooiste kleurencombinaties, bijvoorbeeld zachtgeel met dat prachtige korenblauw. Maar als je kiest voor ecologisch, vallen heel veel cultivars in mooie kleurtjes af. Die kleuren zijn gewoon niet voorhanden. Dat werd me pas echt duidelijk toen ik terug in Nederland was en het bedrijf had overgenomen. Ik heb toen echt flink moeten terugschakelen in wat ik wel en niet kan verkopen.'

Hoe zou jij je klantengroep omschrijven?

'Eigenlijk allerlei mensen. Het zijn redelijk welvarende mensen, maar niet de villabewoners van

Berg en Dal. De gemene deler is wel een groen bewustzijn. Wat dat betreft, is Nijmegen met zijn universiteit een ideale plek, omdat er veel milieubewuste mensen wonen.'

Kan iedereen zo wegfietzen met zo'n aanhanger of is een kleine cursus raadzaam?

'Nee hoor, nergens voor nodig. Iedereen kan er zo mee op pad. Het fietsen zelf is makkelijk, maar het is wel even wennen, want met zo'n aanhanger ben je groter en logger dan een gewone fietser. Je bent in het verkeer een soort tussenform. Het is een beetje alsof je met een vrachtwagen op het fietspad rijdt. Je bent ook sneller dan de meeste fietsers. Daar moet je wel goed mee kunnen omgaan.

Ik zet hem vaak in de hoogste versnelling. Als het dan spitsuur is en de stad volstroomt met fietsende studenten, ben ik blij dat ik een luide bel heb. Ze moeten dan echt aan de kant gaan; dat moet je wel durven afdwingen. Soms zijn er ook momenten dat je flink je ruimte moet pakken om goed en veilig door het verkeer te manoeuvreren. Bijvoorbeeld als je wilt voorsorteren om linksaf te gaan en je voor de auto's moet gaan staan.'

Nog even terug naar de aanhanger.

Zou je andere hoveniers dit aanraden?

'Jazeker! Hij is groot zat. Ik kan er alles in kwijt. Ik heb wel "klikbaar" tuingereedschap: een stok waar je verschillende onderdelen op kan klikken. Dat scheelt qua vervoer wel ruimte, maar het lief-

ste werk ik toch met een gewone bezem, hark et cetera. Die zijn steviger. Dus meestal pak ik toch die. En dat kan ook, want wat ik al zei: dankzij de spanbanden kun je heel wat meenemen.

Het onderhoud valt reuze mee. Hij is gemaakt van betonplex en moet vooral goed droog staan; dat is het belangrijkste. De meeste hoveniers hebben sowieso al een flinke schuur voor alle materialen, dus daar hoeft je niet extra voor te investeren. Een dakje voor de trailer volstaat ook. Ik zou wel willen adviseren om er een vaste klep met slot op te monteren, zodat je de bak kan afsluiten. Mijn kar heeft alleen een dekzeiltje. Om te voorkomen dat mijn spullen, zoals het accugereedschap, gestolen worden, moet ik altijd alles naar binnen dragen.'

